

วรรณกรรมการพยากรณ์

วาสนา กาญจนะคูหา¹
วิวัฒนา ฐานสโร²
ประโชค ชัยสุวรรณ³
ผกาเพ็ญ จรูญแสง⁴

บทคัดย่อ

วรรณกรรมมีบทบาทสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินจากความไพเราะ สละสลวยของการใช้ภาษา ตลอดจนมีบทบาทในการบันทึกองค์ความรู้เชิงสหวิทยาการ เพื่อใช้สอนใจ เพื่อ การสื่อสาร เพื่อการเก็บบันทึก เพื่อการทำนาย เป็นต้น วรรณกรรมกับการพยากรณ์หรือการทำนายใน ภูมิภาคต่างๆของประเทศไทยมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ทั้งในส่วนที่เป็นการทำนายโดยเฉพาะบุคคลหรือ การทำนายสังคมโดยรวม ตลอดจนแนวความคิดการคาดการณ์หรือการบอกเหตุการณ์ ความเป็นไปที่ จะเกิดในเบื้องหน้านั้น เห็นได้จากหลักฐานทางวรรณกรรมไทยที่มีปรากฏอยู่ในภูมิภาคต่างๆของประเทศ ไทย ทั้งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคกลาง วรรณกรรมพยากรณ์ของไทยที่ นับว่าเป็นงานสร้างสรรค์ที่เกิดจากผู้สร้างหล่อหลอมปัจจัยต่างๆ ตลอดจนสะท้อนถึงความรู้สึนึกคิด ความ เชื่อ ของมนุษย์ในสังคมไว้ด้วยกันนั้น มีความคล้ายคลึงกับวรรณกรรมกับการพยากรณ์ของชาติอื่นๆ เช่น วรรณกรรมเขมร วรรณกรรมเวียดนาม เป็นต้น ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าวรรณกรรมในภูมิภาคต่างๆของประเทศ ไทยและวรรณกรรมของชาติอื่นๆนั้น ไม่ได้มีหน้าที่เป็นเครื่องบันเทิงใจแต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังมีหน้าที่ใน การบันทึกองค์ความรู้ในเชิงสหวิทยาการและอาจทำหน้าที่อื่นอีกด้วย

คำสำคัญ: ภาษา, วรรณกรรม ,พยากรณ์,ทำนาย

¹อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสมัยใหม่ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
ที่อยู่: 77 ถนนร่มเกล้า เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ 10510

Email : aaakbu@gmail.com

²อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสมัยใหม่ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
ที่อยู่: 77 ถนนร่มเกล้า เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ 10510

Email : wiwattana.tha@kbu.ac.th

³อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
ที่อยู่: 77 ถนนร่มเกล้า เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ 10510

Email : prachok.cha@kbu.ac.th

⁴อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
ที่อยู่: 77 ถนนร่มเกล้า เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ 10510

Email : akapen20091@hotmail.com

Prophetic Literature

Wasana Kanchanakhuha¹
Wiwattana Thannasaro²
Prachok Chaisuwan³
Pakapen Charoonseang⁴

Abstract

Literature exposes an important role in enabling readers to enjoy the melodic elegance of the language, as well as a role in recording an interdisciplinary knowledge such as moral purposes, communication, historical record and prediction etc. Prophetic literature in different regions of Thailand are similar. The prophecy world concern with individuals or society as a whole, in terms of concepts, predictions, or events, including the possibility of being in the foreground. The evidence can be seen from the literature that Thai literature has appeared in various regions of the country, i.e. northeast, north, south and central. The prophetic literature of Thailand is considered to be a creative work of the founders who have integrated various factors. It reflects the feelings and beliefs of human beings in society, similar to literature and forecasts of other countries, such as Khmer literature, Vietnamese literature. It is evident that literature in different regions of Thailand and other nations not only function as entertainment but also recording knowledge in an interdisciplinary manner and may have other functions as well.

Key words: Languages, literature, prophecy, predict

¹Lecturer of Master of Arts Program in Thai Language to Modern Communication, Faculty of Liberal Arts, Kasem bundit University
Address: 77 Romklao Road, Minburi, Bnagkok 10510
Email : aaakbu@gmail.com

² Lecturer of Master of Arts Program in Thai Language to Modern Communication, Faculty of Liberal Arts, Kasem bundit University
Address: 77 Romklao Road, Minburi, Bnagkok 10510
Email.: wiwattana.tha@kbu.ac.th

³Lecturer of Bachelor of Arts Program in Thai Language for Foreigners, Faculty of Liberal Arts, Kasembundit University
Address: 77 Romklao Road, Minburi, Bnagkok 10510
Email.: prachok.cha@kbu.ac.th

⁴Lecturer of Bachelor of Arts Program in Thai Language for Foreigners, Faculty of Liberal Arts, Kasembundit University
Address: 77 Romklao Road, Minburi, Bnagkok 10510
Email.: akapen20091@hotmail.com

บทนำ

วรรณกรรม (Literature) คือเรื่องที่แต่งเป็นหนังสือ โดยใช้ถ้อยคำในภาษาพูดและเขียนแสดงความคิดและเรื่องราว คำว่า "วรรณกรรม" จึงหมายถึง งานหนังสือ, งานประพันธ์, บทประพันธ์" วรรณกรรมมีบทบาทต่อคนในสังคม ดังที่ สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. (2533: 19) ได้อธิบายถึงบทบาทของวรรณกรรมไว้ว่า "บทบาทหลักและบทบาทที่สำคัญที่สุดของวรรณคดีคือการสะท้อนอารมณ์ของผู้แต่งให้กระทบใจผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านเกิดความบันเทิงใจ มีความสำคัญในอารมณ์"

มีคำกล่าวว่า "วรรณกรรมเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์" กล่าวคือ วรรณกรรมไทยบางเรื่องมีการนำไปใช้ในด้านการแสดง การขับร้องหรือในงานพิธีการเทศน์ในงานประเพณีทางศาสนา และเนื้อเรื่องบางตอนของวรรณกรรมก็มีศิลปินนำไปสร้างเป็นเนื้อร้องในเพลงไทยหลายยุคหลายสมัย หรือการนำไปสร้างเป็นสถาปัตยกรรม ศิลปกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม จากข้อความดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าวรรณคดีไม่ได้เป็นงานศิลปะที่อยู่อย่างโดดเดี่ยว หากเป็นงานศิลปะที่มีความสัมพันธ์กับศิลปะแขนงต่าง ๆ

ปัจจุบันวรรณกรรมไทยนอกจากจะมีจุดมุ่งหมายเพื่อความบันเทิงและด้านความรู้ความสัมพันธ์ของวรรณกรรมไทยกับศาสตร์แขนงอื่นยังมี มากมาย ดังที่นักวิชาการด้านวรรณกรรมหลายท่านกล่าวว่าเป็น "ศิลปะสองทางให้แกกัน"จุดเริ่มของศิลปะที่สองทางให้แกกันจึงน่าจะเกิดจาก "ความสร้างสรรค์" ภายในของกวีหรือผู้แต่ง ที่พยายามสร้างแนวทางการประพันธ์ใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ ซึ่งวรรณกรรมไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นหนังสือที่

เรียบเรียงขึ้นเพื่อใช้ในการอ่านเท่านั้น แต่เป็นผลงานที่เกิดจากการประสานศิลปะหลายแขนงเข้าด้วยกัน เช่น วรรณกรรมเรื่องหนึ่งเป็นทั้งบทสำหรับอ่านเพื่อความเพลิดเพลินสนุกสนาน และเป็นที่สำหรับการแสดงละคร มีการนำข้อความบางตอนไปเป็นส่วนประกอบในบทเพลง เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการผสมผสานวรรณศิลป์เข้ากับคีตศิลป์ ลักษณะดังกล่าวมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสานนาม (2557: 131) ที่อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับศาสตร์แขนงอื่นไว้ว่า "การนำวรรณกรรมไทยร่วมสมัยเป็นกลุ่มข้อมูลของการวิจัยหลากหลายสาขามี ภาษาและวรรณกรรมต่างประเทศ ประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ นิเทศศาสตร์และศึกษาศาสตร์"

การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับศิลปะสาขาอื่นนั้น เป็นการพิจารณาความสัมพันธ์บนพื้นฐานของความเป็นศิลปะกับศิลปะด้วยกัน เมื่อวรรณกรรมประกอบด้วยส่วนที่เป็นเนื้อหาและรูปแบบ กวีหรือศิลปินจึงสามารถที่จะปรับเปลี่ยนวิธีการนำเสนอเนื้อหาและแนวคิดโดยใช้รูปแบบที่แตกต่างกันได้

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวรรณคดีกับศิลปะแขนงต่าง ๆ (Interartistic studies) มีหลายแนว ทางด้วยกันโดยทั่วไปอาจศึกษาโดยแบ่งตามลักษณะของศิลปะที่เกี่ยวข้องโดยตรง เช่น วรรณคดีกับจิตรกรรม วรรณคดีกับสถาปัตยกรรม วรรณคดีกับประติมากรรม วรรณคดีกับดนตรีและนาฏการ เป็นต้น

นอกจากนี้ศาสตร์ทางด้านจิตวิทยาเป็นอีกศาสตร์หนึ่งที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับวรรณกรรม สถาบันการศึกษาหลายแห่งมีผลงานวิจัยที่นำศาสตร์ทางด้านจิตวิทยากับ

วรรณกรรมมาศึกษา เช่น การศึกษาพฤติกรรมของตัวละครในวรรณกรรม การวิเคราะห์บุคลิกภาพตามแนวทฤษฎีจิตวิเคราะห์ การนำวรรณกรรมมาบ่งชี้ต่อความเชื่อมั่นของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย วรรณกรรมบ่งชี้ความเครียด วรรณกรรมบ่งชี้ในการปรับปรุงบุคลิกภาพ เป็นต้น

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าวรรณกรรมอาจไม่มีหน้าที่เป็นเครื่องบันเทิงใจแต่ประการเดียว บางครั้งวรรณกรรมอาจทำหน้าที่อื่นๆ หรือมีความสัมพันธ์กับศาสตร์แขนงต่างๆ ด้วย ทั้งนี้ผู้ศึกษาพบว่าจากการศึกษาวรรณกรรมไทยบางเรื่องที่มีความสัมพันธ์กับศาสตร์ด้านการพยากรณ์ ทำนายทายทัก การผูกถ้อยคำเพื่อใช้ในการทำนาย การนำภาษาจากวรรณกรรมมาเป็นส่วนประกอบของการทำนายหรือการพยากรณ์

ความหมายของการพยากรณ์

คำว่า “พยากรณ์” และคำว่า “ทำนาย” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546 : 528) ได้อธิบายไว้ว่า “ทำนาย” หมายถึง บอกเหตุการณ์หรือความเป็นไปที่จะเกิดในเบื้องหน้า ส่วนคำว่า “พยากรณ์” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546 : 757) ได้อธิบายไว้ว่า “พยากรณ์” หมายถึง ทำนายหรือคาดการณ์โดยอาศัยหลักวิชา, ชื่อ คัมภีร์โหราศาสตร์ว่าด้วยการทำนาย

ทั้งนี้การทำนายหรือคาดการณ์โดยอาศัยหลักวิชาหรือการบอกเหตุการณ์หรือความเป็นไปที่จะเกิดในเบื้องหน้านั้นมีความสัมพันธ์กับคนในสังคมมาโดยตลอดตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน อันจะเห็นได้จากหลักฐานทางวรรณกรรม ทั้งในส่วนที่เป็นการทำนายทายทักโดยเฉพาะบุคคลหรือการทำนายภาพสังคมโดย

ส่วนรวม ซึ่งเห็นได้จากวรรณกรรมไทยและวรรณกรรมในประเทศเพื่อนบ้านของไทย ดังที่จะกล่าวต่อไปนี้ วรรณกรรมไทยที่เกี่ยวข้องกับการพยากรณ์หรือการทำนาย มีปรากฏอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย ทั้งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคกลาง ดังนี้

วรรณกรรมพยากรณ์ในประเทศไทย

วรรณกรรมพยากรณ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีข้อสันนิษฐานว่าแต่เดิมนักจะใช้บันทึกในเอกสารที่เป็นใบลานและมีลักษณะการใช้ภาษาที่เป็นร้อยแก้วเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้ ภูศรี (2554: ก) ได้ศึกษาและอธิบายถึงวรรณกรรมทำนายภาคอีสาน กล่าวโดยสรุปได้ว่า “มีรูปแบบวรรณกรรมทำนายมีลักษณะเป็นร้อยแก้วเสียเป็นส่วนใหญ่ โดยมีเนื้อหาที่กล่าวถึงความเสื่อมของสังคมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีอัตลักษณ์ร่วมคือจะเกิดความโกลาหลหรือกลียุคขึ้นในปีจอถึงปีกุน และในท่ามกลางความโกลาหลนี้จะปรากฏผู้มีบุญมาปราบยุคเข็ญ และในวรรณกรรมทำนายจะบอกถึงการป้องกันภัยอันตรายเมื่อเกิดกลียุค คือให้สร้างหนังสือพุทธทำนาย มีไว้ประจำบ้านเรือนหรือประจำตัวและให้รักษาศีล 5 ศีล 8 และให้กตัญญูต่อบุคคลผู้มีพระคุณ”

ตัวอย่างวรรณกรรมพยากรณ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภูศรี (2554: 31) ได้ยกข้อความในเรื่อง “พุทธทำนาย ฉบับวัดชมพู ลานที่ 7” โดยอธิบายถึงคำทำนายว่าคนในครอบครัวจะพลัดพรากจากกัน ปวอก ประกา ปจอตติดต่อกัน จะมีดมิตไม่เห็นแสงพระอาทิตย์เลย เทวจะให้ยักษ์มากินคนใจบาป และคนไม่รักษาศีลจนสิ้น” ดังข้อความที่ว่า

“...ลูกจะพลัดแม่ แม่จะพลัดลูก ผัวจะพลัดเมีย เมียจะพลัดผัวแล ปวอกประกาปจอตอกัน จะมีตมเห็นเดือนเห็นตะวันเลย เทวดาให้ผีเส็กและยักษ์ให้มากินคนใจบาปหมดสิ้น แลคนที่ศีล ๕ ศีล ๘ มีไฉนก็จะตายหมดแล...”

วรรณกรรมพยากรณ์ในภาคเหนือ นับว่าเป็นวรรณกรรมทำนายที่มีคุณค่าต่อสังคมล้านนา เนื่องจากการเป็นเครื่องเตือนใจคนในสังคมปฏิบัติตนตามแนวทางของพระพุทธศาสนา ปลุกฝังให้คนทำความดีโดยใช้แนวคิดเรื่องผลบุญและอาณัติของการทำบุญ ดังที่ แสนปรน (2550) ได้อธิบายถึงวรรณกรรมทำนายของล้านนา กล่าวโดยสรุปได้ว่า “วรรณกรรมทำนายของล้านนามีลักษณะเด่นของเนื้อหาคือการทำนายเกี่ยวกับสถานที่ เหตุการณ์ และบุคคล วรรณกรรมทำนายของล้านนาส่วนใหญ่ได้นำเนื้อหาบางส่วนมาจากเรื่องมหาสุปินชาดก ในพระไตรปิฎก ซึ่งเป็นเรื่องพุทธพยากรณ์ แม้ว่าจะมีรายละเอียดเนื้อเรื่องที่แตกต่างกัน แต่ก็มีวัตถุประสงค์เหมือนกันคือเพื่อให้ผู้อ่านตระหนักถึงภัยที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพราะคนชาติศีลธรรม”

ตัวอย่างวรรณกรรมพยากรณ์ในภาคเหนือ ในเรื่อง มหาสุปินชาดก พุทธทำนายที่ปรากฏในพระไตรปิฎก อรรถกถา มหาสุปินชาดก ที่ 7 โดยพระเจ้าปัสเสนทิโกศล ทรงสุบิน ๑๖ ข้อ แล้วไปทูลขอให้พระพุทธเจ้าทรงทำนายพระสุบินของพระเจ้าปัสเสนทิโกศล พระพุทธองค์ทรงวินิจฉัยว่าเกิดอะไรขึ้น ทรงแสดงชาดกเรื่อง พระโพธิสัตว์เป็นฤๅษี แล้วทรงพยากรณ์วินิจฉัยสุบินของพระเจ้าพาราณสี ซึ่งพระสุบิน ๑๖ ข้อและพุทธพยากรณ์ ดังข้อความที่ว่า

“พระบรมศาสดาเมื่อประทับอยู่ ณ พระเชตวันมหาวิหาร ทรงปรารภมหาสุบิน ๑๖ ข้อ

ตรัสพระธรรมเทศนา มีคำเริ่มต้นว่า ลาวุนิสีหนติ ดังนี้

ดังได้สดับมา วันหนึ่งพระเจ้าโกศลมหาราช เสด็จเข้าสู่นิทรารมย์ ในราตรีกาล ในปัจฉิมยาม ทอดพระเนตรเห็น พระสุบินนิมิตรอันใหญ่หลวง ๑๖ ประการ ทรงตระหนกพระทัยตื่นพระบรรทม ทรงพระดำริว่า เพราะเราเห็นสุบินนิมิตรเหล่านี้ จักมีอะไรแก่เราบ้างหนอ เป็นผู้อันความสะดุ้งต่อมรณภัยคุกคามแล้วทรงประทับเหนือพระแท่นที่ไสยาสน์นั้นแล จนล่วงราตรีกาล

... ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า ขอพระองค์ได้ทรงพระกรุณาโปรดทำนายผลแห่งสุบินของหม่อมฉันเหล่านั้นเถิด พระเจ้าข้า. พระศาสดาตรัสว่าขอถวายพระพร เป็นเช่นนั้นทีเดียวมหาบพิตร ในโลกทั้งเทวโลกเวไนตถาคตเสียแล้ว ผู้อื่นที่จะได้ชื่อว่าสามารถรู้เหตุ หรือผลของพระสุบินเหล่านี้ไม่มีเลย ตถาคตจักทำนายให้มหาบพิตร ก็แต่ว่ามหา บพิตรจงตรัสบอกพระสุบินตามทำนองที่ทรงเห็นนั้นเถิด. พระราชาทรงรับพระพุทธดำรัสว่าดีละ พระพุทธเจ้าข้า

เริ่มกราบทูลพระสุบิน ตามทำนองที่ทรงเห็นอย่างถึถ้วน โดยทรงวางหัวข้อไว้ดังนี้ว่า “โคสุสุกราชทั้งหลาย ๑ ต้นไม้ทั้งหลาย ๑ แม่น้ำทั้งหลาย ๑ โคทั้งหลาย ๑ ม้า ๑ ถาดทอง ๑ สุนัขจิ้งจอก ๑ หมอน้ำ ๑ สรรบอภรณ์ ๑ ข้าวไม่สุก ๑ แก่นจันทน์ ๑ น้ำเต้าจมน้ำ ๑ ศีลาลอย ๑ เขียดขยอ ๑ หงส์ทองล้อมกา ๑ เสือกัวแพะ ๑”

(พระสูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย เอกนิบาตชาดก เล่ม 3 ภาค 2, 2527: 217)

วรรณกรรมพยากรณ์ในภาคใต้ มีชื่อเรียกว่า “ศาสตรา” ดังที่ ต้นสูงเนิน (2527) ได้

อธิบายไว้ว่า “ ศาสตรา เป็นชื่อที่ปรากฏใน
ภูมิภาคหรือท้องถิ่น ว่าหมายถึง ตำราที่ชาวใต้ใช้
เสี่ยงทายโชคชะตา และยังหมายถึง ศาสตราวุธ
คือ พระขรรค์ โดยสมมติเป็นไม้แบนๆ เล็กๆ
สำหรับสอดหรือแทงระหว่างหน้าหนึ่งหน้าใดของ
ศาสตรา ชาวใต้บางถิ่นเรียกตำราศาสตราว่า สัจ
จา หมายถึงการทำนายด้วยความจริงเป็นของ
หลังของศักดิ์สิทธิ์ ” ชาวใต้ในอดีตที่สนใจคำ
ทำนายโชคชะตา มักอาศัยตำราศาสตราบอกถึง
คำทำนายวิถีชีวิตในอนาคตตำราศาสตราเป็น
สมุดไทยขนาดเล็ก ชาวใต้เรียก บุคตินช้าง
เจ้าของศาสตราหรือหมอดศาสตรา (อดีตมักเป็น
พราหมณ์) เป็นผู้อ่านคำทำนาย เนื้อหาเป็นคำ
กาพย์หรือร้อยแก้ว จบในหน้าหนึ่งหน้าใด อีก
หน้าหนึ่งเป็นภาพประกอบคำทำนาย เป็นฝีมือ
ชาวบ้าน ตำราศาสตราปรากฏในท้องถิ่นภาคใต้
หลายฉบับ เช่น ฉบับอำเภอบางแพ จังหวัด
นครศรีธรรมราช ฉบับตำบลเขาชุมช้าง อำเภอบาง
เมือง จังหวัดสงขลา ฉบับตำบลนาประดู่ อำเภอบาง
โคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี และฉบับตำบลเทพ
กษัตริย์ อำเภอบางเมือง จังหวัดภูเก็ต เป็นต้น

ทั้งนี้เนื้อหาในศาสตราจะประกอบด้วย
อนุภาคเด่น น่าสนใจ จากพฤติกรรมตัวละคร
หรือเหตุการณ์ตอนหนึ่งตอนใดจากนิทาน
พื้นบ้าน นิทานชาดก วรรณคดี ตำนาน พุทธ
ประวัติ เป็นต้น

ตัวอย่างวรรณกรรมพยากรณ์ในภาคใต้
จากเรื่องรามเกียรติ์ ตอนหนุมานเฝ้ากรุงลงกา
ดังข้อความที่ว่า

“รูปนี้หนุมาน เมื่อทะยานเฝ้าลงกา
ไฟร้ายติดหางมา ได้เวทนาเพียงปางตาย
สี่เดือนพระเคราะห์ทับ จะได้รับอันตราย
ห้ามว่าอย่าผันผาย ไปอุดรและทักษิณ
ศัตรูนั้นเป็นชาย จะทำร้ายให้มลทิน

จะเสียซึ่งทรัพย์สิน จะทำกินขัดเคืองใจ
พี่น้องจะแตกฉาน ร้อนรำคาญข้างกายใน
เจ็บไข้ได้ทุกข์ภัย เจ็บทั่วไปทั้งกายา
ให้เจริญเรื่องพุทโธ อติปิโสภควา
มนตร์น้ำรดเกศา ภัยนั้นหนาจะหายไป”

และในตอนท้ายของศาสตราจะมี
คำแนะนำวิธีแก้ไขเมื่อโชคร้าย และบอกให้ “ไถ่
ชะตา” คือบริจาคเงินแก่หมอดศาสตรา เป็น
จำนวนเงินย่อยของชาวใต้สมัยนั้น เรียกเป็น
“ก้อน” โดยทั่วไป ๑ ก้อน เท่ากับ ๒๕ สตางค์ ที่
สงขลา ๑ ก้อน เท่ากับ ๑๕ สตางค์

วรรณกรรมพยากรณ์ในภาคกลาง
วรรณกรรมเพลงยาวพยากรณ์กรุงศรีอยุธยา เป็น
วรรณกรรมที่แพร่หลายและถูกกล่าวถึงมาจนถึง
ปัจจุบันนี้ โดยที่ไม่อาจระบุตัวผู้แต่งได้แน่ชัด เป็น
บทร้อยกรองประเภทเพลงยาว เป็นการทำนาย
สถานการณ์ของบ้านเมืองว่าจะประสบวิบัติภัย
ทั้งนี้ผู้สันนิษฐานว่าเพลงยาวนี้แต่งเมื่อครั้งสมัย
กรุงศรีอยุธยา เนื่องจากคำประพันธ์ในตอนท้าย
ได้บันทึกไว้ว่า “พระนารายณ์เป็นเจ้านพบุรี
ทำนาย...” ซึ่งคำว่า “พระนารายณ์” น่าจะ
หมายถึง “พระนารายณ์มหาราช” ส่วนคำว่า
“นพบุรี” น่าจะหมายถึง “เมืองลพบุรี”

ทั้งนี้สอดคล้องกับที่ สมเด็จพระนารายณ์
ดำรงราชานุภาพ ได้ทรงอธิบายไว้ในคำนำ
หนังสือ “อธิบายแผนทีพระนครศรีอยุธยา” ดัง
ความว่า “...เพลงยาวพยากรณ์กรุงศรีอยุธยา
อ้างไว้ข้างท้ายว่าเพนพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระ
นารายณ์มหาราช เพลงยาวนี้มีหลักฐานควร
เชื่อแต่ว่าแต่งเมื่อครั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี
ด้วยในคำให้การของพวกชาวกรุงเก่าที่พม่าจับไป
ถามคำให้การเมื่อครั้งเสียกรุงศรีอยุธยาได้กล่าว
อ้างถึงแต่ชื่อที่ว่าเพนพระราชนิพนธ์สมเด็จพระ
นารายณ์มหาราชนั้นไม่มีหลักฐานอย่างอื่น

นอกจากที่มีเขียนอ้างอิงไว้กับเพลงยาว ปลาตอยู่ที่เพลงยาวบพนี้ยังมีผู้ท่องจำกันได้แพร่หลายจนในกรุงรัตนโกสินทร์นี้ แต่เรียกกันว่าเพลงยาวพุทธทำนาย...”

(เดชะคุปต์, 2459: คำนำ)

ตัวอย่างวรรณกรรมพยากรณ์ใน เพลงยาวพยากรณ์กรุงศรีอยุธยา ดังข้อความที่ว่า
 “...เทวดาซึ่งรักษาพระศาสนา
 จะรักษาแต่คนฝ่ายอุทิศ
 สักปฐจะแพ้แก่ทรชน
 มิตรตนจะฆ่าซึ่งความรัก
 ภรรยาจะฆ่าซึ่งคุณผิว
 คนชั่วจะฆ่าผู้ผู้ศักดิ์
 ลูกศิษย์จะสู้ครูนัก
 จะหาญหักผู้ใหญ่ให้เป็นน้อย
 ผู้มีศีลจะเสียซึ่งอำนาจ
 นักปราชญ์จะตกต่ำต้อย
 กระเบื้องจะเฟื่องฟูลอย
 น้ำเต้าอันลายนั่นจะถอยจม...”

จากหลักฐานทางวรรณกรรมไทยที่มีปรากฏอยู่ในภูมิภาคต่างๆของประเทศไทย ทั้งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคกลาง ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าวรรณกรรมกับการพยากรณ์หรือการทำนายในภูมิภาคต่างๆของประเทศไทยมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ทั้งในส่วนที่เป็นการทำนายโดยเฉพาะบุคคลหรือการทำนายสังคมโดยรวม ตลอดจนแนวความคิดการคาดการณ์หรือการบอกเหตุการณ์ ความเป็นไปที่จะเกิดในเบื้องหน้านั้น

วรรณกรรมพยากรณ์ในอาเซียน

นอกจากนี้วรรณกรรมพยากรณ์ถือว่าเป็นงานสร้างสรรค์ที่เกิดจากผู้สร้างหล่อหลอมปัจจัยต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ขณะเดียวกัน

วรรณกรรมบางเรื่องจากชาติอื่น ๆ ก็ย่อมมีลักษณะร่วมบางประการที่เหมือนกันได้ เช่น วรรณกรรมในประเทศเพื่อนบ้านทั้ง เขมร เวียดนาม เป็นต้น ซึ่งต่างก็พบว่ามีการพยากรณ์หรือการทำนาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

วรรณกรรมพยากรณ์ของเขมร คงเพียรธรรม (2551: 103) ได้กล่าวอธิบายถึงวรรณกรรมคัมภีร์ เขมรซีเมืองเขมร ในภาพรวมไว้ว่า “วรรณกรรมคัมภีร์เขมรเป็นวรรณกรรมทำนายโชคชะตา เนื้อหาของคัมภีร์แบ่งออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนแรกเป็นส่วนที่อ้างถึงนิทานธรรมบทหรือนิทานชาดกขึ้นต้นด้วยคำว่ากัณฑ์ที่...นี้กาล ส่วนที่สองเป็นคำทำนายขึ้นต้นด้วยคำว่า “ทำนายทายว่า” ซึ่งเหตุการณ์หรือพฤติกรรมของตัวละครจากนิทานเรื่องที่ยกมากล่าวในส่วนที่หนึ่งต้องสัมพันธ์กับคำทำนายในส่วนที่สองเสมอ

คัมภีร์เขมรมีหน้าที่สำคัญต่อสังคมเขมร คือ ช่วยระบายความคับข้องใจให้แก่คนในสังคม เห็นได้จากคำทำนายที่ปรากฏในคัมภีร์ช่วยตอบปัญหาให้แก่คนเขมรในเรื่องต่างๆ เช่น หน้าที่การงาน โชคลาภ คดีความ โรคภัยไข้เจ็บ ของหาย การเดินทาง มิตรสหาย คู่ครอง เป็นต้น เป็นเครื่องมือช่วยขัดเกลาพฤติกรรมของสมาชิกในสังคม ให้ความรู้และสืบอายุพระพุทธศาสนา”

ตัวอย่างวรรณกรรมพยากรณ์ของเขมร ดังข้อความที่ คงเพียรธรรม (2551: 123) ได้ยกตัวอย่างและอธิบายไว้ดังนี้

“กัณฑ์ที่ 15 นี้กาล ภรรยาน้อยกับภรรยาหลวงจองเวรกันทำนายทายว่าไม่ดีเลยถ้าประกอบภาระอะไร มักจะขัดกันแล้วมีเล่ห์เพทุบายต่อกันและกันตรานานเท่านั้น

คำทำนายในใบนี้กล่าวว่า ถ้าประกอบภาระอะไรมักจะขัดกัน แล้วมีเล่ห์เพทุบายต่อกันและกันตรานานเท่านั้นสัมพันธ์กับพฤติกรรมของภรรยาหลวงที่สร้างทำเป็นดีต่อภรรยาน้อยแล้วผสมยาขับเลือดไว้ในอาหารให้ภรรยาน้อยกิน แม้ในชาติสุดท้ายภรรยาน้อยไปเกิดเป็นยักษ์ณี ภรรยาหลวงไปเกิดเป็นกุลธิดาในตระกูลหนึ่ง นางได้ทำอุบายลงญาติของกุลธิดานั้นว่าเป็นสหาย เมื่อเข้าไปภายในได้แล้ว นางยักษ์ได้จับทารกผู้เป็นบุตรของนางกุลธิดานั้นกินเสีย สัมพันธ์กับคำทำนายในปัจจุบันที่กล่าวถึงการใช้เล่ห์เพทุบายต่อกันมาสืบเนื่องยาวนาน ซึ่งเป็นแนวคิดสำคัญของเรื่องนี้ที่ว่า เราย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร”

วรรณกรรมพยากรณ์ของเวียดนาม ในประเทศเวียดนามมีวรรณกรรมบางเรื่องที่มีความเชื่อมโยงกับความเชื่ออันเนื่องด้วยบุคคล ในเรื่องของโชคชะตา และนำมาสู่การทำนายทายทักการพยากรณ์ คือเรื่อง “duan chang xin shen” เป็นวรรณกรรมที่ได้รับอิทธิพลมีที่มาแพร่กระจายมาจากจีน สู่วียดนาม จากการสัมภาษณ์ ฟาม อิบิซ ตรัม (สัมภาษณ์, 21 สิงหาคม 2559) ได้อธิบายถึงวรรณกรรมทำนายของเวียดนามไว้ว่า ที่มีรูปแบบการเขียนเป็นกวีนิพนธ์ มีจำนวน 3254 ประโยค โดยมีเค้าเรื่องมาจากเรื่องจริง ตัวบทที่นำมาใช้คือเนื้อหาที่มีลักษณะเป็น เรื่องเล่าชีวิต มีเนื้อหาเป็นโชคชะตากรรมชีวิตของของสตรีผู้หนึ่งที่ที่ต้องเผชิญเหตุการณ์ต่างๆมากมายในชีวิต ทั้งความสุขและความทุกข์ยาก มีชีวิตที่รันทดและการต่อสู้เพื่อเผชิญปัญหาและอุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิต

จากเรื่องเล่าชีวิตที่เขียนด้วยภาษาที่ประณีตและสละสลวยและสามารถสื่อความหมายจากวรรณกรรมเรื่อง “duan chang

xin shen” จึงเป็นวรรณกรรมที่ถูกนักพยากรณ์ชาวเวียดนามนำข้อความจากเรื่องมาเชื่อมโยงกับการทำนายโชคชะตาของคนในสังคมเป็นรายบุคคล โดยผู้ทำนายจะการนำข้อความที่อยู่ในวรรณกรรมมาเป็นข้อมูลในการทำนายและตีความหมาย ทั้งเรื่องของชีวิต หน้าที่การงานฐานะ ครอบครัว คู่ครอง ปัญหาอุปสรรค ได้อย่างครอบคลุม ทั้งนี้วรรณกรรมเรื่องดังกล่าวยังไม่มีการแปลเป็นภาษาไทย

สรุป

ตามปกติบทบาทหลักและสำคัญที่สุดของวรรณกรรมคือการทำหน้าที่เป็นเครื่องทำให้ผู้อ่านสำราญอารมณ์จากความไพเราะสละสลวยของการใช้ภาษา และวรรณกรรมยังมีบทบาทและหน้าที่แตกต่างกันไปอีก กล่าวคือวรรณกรรมมีบทบาทสำคัญในการบันทึกองค์ความรู้เชิงสหวิทยาการที่ต่างกันไปตามความประสงค์ของผู้แต่ง เช่น การบันทึกสภาพสังคม วัฒนธรรมการเมือง เศรษฐกิจ ค่านิยม ความเชื่อ ภูมิปัญญา ตลอดจนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคม นอกจากนี้วรรณกรรมยังเป็นเครื่องมือที่ใช้ในจุดมุ่งหมายต่าง ๆ เช่น เพื่อใช้สอนใจ เพื่อสื่อสาร เพื่อการพยากรณ์ทำนายทายทัก เป็นต้น

วรรณกรรมกับการพยากรณ์ได้ทำหน้าที่ในการสะท้อนถึงความรู้สึกลึกซึ้ง ความคิด ความเชื่อ ของมนุษย์ในสังคมนั้น ๆ ไว้ อันจะเห็นได้จากหลักฐานทางวรรณกรรมกับการพยากรณ์ของไทยซึ่งมีความคล้ายคลึงกับวรรณกรรมกับการพยากรณ์ของชาติอื่น ๆ ในประเทศเพื่อนบ้านของไทยดังกล่าวมาแล้ว

ทั้งนี้ในสังคมปัจจุบัน การพยากรณ์ การทำนายหรือคาดการณ์โดยอาศัยหลักวิชาหรือการบอกเหตุการณ์หรือความเป็นไปที่จะเกิดในเบื้องหน้า ก็ยังคงปรากฏในสถานภาพการทั่วไปใน

ปัจจุบันที่ยังคงเห็นอยู่ทั่วไปคือ การพยากรณ์
โชคชะตาตามสื่อต่าง ๆ ทั้งรายการพยากรณ์ทาง
โทรทัศน์ คอลัมน์การทำนายในหนังสือพิมพ์และ
นิตยสารทั่วไป ทั้งในส่วนที่เป็นการพยากรณ์
ทำนายทายทักโดยเฉพาะบุคคลหรือการ

พยากรณ์ทำนายภาพสังคมโดยส่วนรวมอันมี
ลักษณะที่สอดคล้องกับวรรณกรรมพยากรณ์
นั่นเอง

References

- Dechakub, Porn. (2459). **Explanation Map of Pranakorn Si Aduthaya**.n.p.
- Khongphianthum, Chanchai. (2551). Gambhira: Cambodian Fortune Telling Literature. **Mekong Journal** Vol. 4 Issue 3. September-December 2551: 104.
- Royal Academy. (2546) **Royal Institute Dictionary B.E.2542**. Bangkok: NanmeeBooks.
- Poosri, Boonchu (2554). **Literature Predicts of Northern Thai**. Department of Cultural Promotion Ministry of Culture, Northern Thai Research Group
- Prasannam, Nathanai. (2557). “**Research on Contemporary Thai Literature from Transdisciplinary Perspectives**” University of Thai Chamber of Commerce.
- Saenpron, Tulaporn. (2550). **A Study of Lanna Prophetic Literature**. Graduate Thesis in Lanna Thai and Literature, College of Graduate Studies: Chiangmai University.
- SukhothaiThammathirat, Open University. (2533). **Thai Literature Development**. Nonthaburi: SukhothaiThammathirat Open University.
- Tansoongnern, Charoon. (2527). “**Sastras**” **Literature Predicts of Life from Naknon Si Thammarat Province**. Graduate Thesis in Thai Language, College of Graduate Studies:Srinakhrinwirot University.
- Thram, Pham ThiBhit. (B.E.2559). **Interviewed on 21 August 2559** “Literature Predicts of Vietnam”.